

Рутковська А.
Рутковський М.
аспіранти МДПУ
ім.Б.Хмельницького

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Процес методики вивчення іноземних мов завжди зорієнтований на пошуки найбільш практичного методу навчання. Кожен метод за певних умов має свою цінність, а також позитивні та негативні риси. Проте, всі ці методи завжди перебувають в прямій залежності від соціальних потреб суспільства, які впливають на вибір іноземної мови, мету і зміст навчання.

Зміни, які відбуваються в сучасному суспільстві, вимагають швидкого та ефективного опанування іноземними мовами. Тому іноземна мова є обов'язковим елементом професійної підготовки. Експерти різних галузей зацікавлені у високому рівні володіння мовою. Від цього залежить можливість успішної співпраці з іноземними представниками та особистісне професійне зростання. Адже якщо представник фірми не говорить мовою свого клієнта, він часто втрачає прибуткове замовлення.

Ці вимоги призвели до повторного перегляду традиційних способів викладання іноземних мов у навчальних закладах. Заклади загальної середньої освіти почали працювати над тим, щоб інвестувати максимум часу, зусиль та величезні ресурси для забезпечення різних способів навчання. Головною метою яких є бажаний рівень володіння мовою. Через це важливим є огляд та опрацювання основних нетрадиційних методів з метою використання їх можливостей для поліпшення рівня університетської освіти з іноземної мови.

Найбільш ефективні методи навчання іноземних мов виникли в англійськомовних країнах – США та Великобританії. Вони об'єднують комунікативні та пізнавальні (академічні) цілі. Їх основними принципами є: рух від цілого до окремого, орієнтація занять на учня, їх цілеспрямованість,

змістовність і спрямованість на досягнення соціальної взаємодії при наявності віри у викладача в успіх своїх учнів, інтеграція мови та засвоєння її за допомогою знань з інших галузей наук.

Існування різних варіантів цього напрямку в сучасній методиці, які мають різні назви, свідчить про високий інтерес до навчання іноземних мов і прагнення методистів переосмислити їх роль та місце у світі. Найбільш популярним методом, який застосовується за кордоном, є метод повної фізичної реакції (Total Physical Response Method) [3]. Він розроблений професором психології Дж. Ашером, який стверджує, що узгодження мовлення та дії відіграє основну роль у навчанні іноземної мови. Адже цьому сприяє фізична (моторна) активність учнів.

Особливістю цього способу є те, що особлива увага зосереджена на лексичному значенні, а не на формі мовних одиниць. Але будь-який метод потребує інтеграції з іншими методами з метою досконалого вивчення мов. Цікавим та не менш ефективним є сугестивний метод навчання (метод навіювання). Основоположник цього підходу Г. Лозанов, вважає, що саме сугестивна дія вчителя сприяє зменшенню страху, побоювання можливих помилок, труднощів у подоланні стереотипів рідної мови та «мовного бар'єра» [2, с. 18]. Безумовно, це сприяє організації іншомовного мовленнєвого діалогу. На жаль, використання у навчальному процесі значних за обсягом текстів-полілогів часто є суттєвим недоліком цього методу.

Важливо пам'ятати, що доцільність використання того чи іншого методу визначається не лише рівнем знань учнів, але й психофізіологічними особливостями певного вікового періоду та умовами навчання. До найсучасніших інноваційних методів сьогодні відносять: навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storyline method), метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціях, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «case-study» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії).

Головне завдання кожного з цих методів – навчити учнів планувати свій час, вміти аналізувати власний навчальний успіх, працювати в команді, планувати етапи роботи, креативно мислити та з користю використовувати вебресурси. Зразковим прикладом є метод сценарію (storyline method) заснований на поєднанні запланованих заздалегідь навчальних програм – наприклад: Злодій – Крадіжка – Покарання з ідеями та груповою роботою учнів.

Отримуючи «імпульси» від вчителя (так звані опорні запитання), учні створюють свій діалог, покладаючись на знання й вміння працювати в парах. Основне завдання цього підходу – самоорганізація, креативне мислення, систематизація та презентація роботи. Метод навчання по станціях є навчальною технікою, при якій учні працюють над навчальним матеріалом, який упорядкований у вигляді станцій (учні отримують робочі плани з обов'язковими та вибірковими завданнями).

Ключовою рисою цього підходу є відповідність завдань індивідуальним особливостям учнів та можливостей диференціації. Як бачимо, розвиток науки, впровадження нових технологій спричинило появу нетрадиційних методів, які сьогодні є достатньо розповсюджені та популярні. Звичайно, кожен метод має свої позитивні сторони та недоліки, але всі вони успішно функціонують за умов коректного застосування. Можна стверджувати, що нетрадиційні методи є важливим, а головне дієвим надбанням для методики навчання іноземних мов.

Література

1. Волкова Н. П. Педагогіка. Київ, 2007. 616 с.
2. Гапонова С. В. Огляд зарубіжних методів викладання іноземних мов ХХ століття. Київ, 2010. № 2. С. 18-22.
3. Особливості викладання англійської мови наукового спрямування у немовному ВНЗ України / А. Біліченко. Київ, 2013. № 12 (114). С. 47-52.
4. Ляшенко Л. Тема «Англійська мова» у сфері досліджень науковців вищої школи України. Вища школа, Київ, 2018. № 3. С. 51-61.